

- το θέμα της εβδομάδας ▾
- συνεντεύξεις ▾
- πολιτική ▾
- διεθνή ▾
- κοινωνία ▾
- πολιτισμός ▾
- περίπτερο ιδεών ▾
- στήλες ▾
- αφιερώματα ▾
- video ▾
- λάβαμε ▾
- ενδιαφέροντα ▾
- τρέχοντα νέα ▾
- δρόμος της αριστεράς ▾

ΑΡΧΙΚΗ > ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ > ΑΠΟ ΤΟ ΘΡΗΝΟ ΣΤΟ ΘΥΜΟ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Από το θρήνο στο θυμό

Το παρών του Γιώργου Αυγερόπουλου στην πανδημία

Από Ιφιγένεια Καλαντζή - 23 Φεβρουαρίου, 2021

- Facebook
- Twitter
- Email
- Print
- WhatsApp
- +

Ο Γιώργος Αυγερόπουλος, δημιουργός της θρυλικής σειράς ντοκιμαντέρ «Εξάντας», απέδειξε για άλλη μια φορά, πως δεν μένει ασυγκίνητος από τα κοινωνικά δεινά.

Στο νέο του ντοκιμαντέρ «Παρόντες», παραγωγή της SmallPlanet, αξιοποίησε υλικό από τη συλλογική δουλειά των δημοσιογράφων και κινηματογραφιστών που συμμετείχαν στο πολυμεσικό εγχείρημα iMEDD (incubator for Media Education and Development), μη κερδοσκοπικό οργανισμό για την ανεξάρτητη δημοσιογραφία, δωρεά του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος, που ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2020, σε μία πρώτη χαρτογράφηση των συνεπειών της πανδημίας στη χώρα μας.

Η πρεμιέρα του ντοκιμαντέρ έγινε διαδικτυακά, στα πλαίσια του 3ήμερου φόρουμ για τη Δημοσιογραφία (17-19/2/2021), που διοργάνωσε το iMEDD.

Ένα χρόνο μετά το πρώτο μούδιασμα από την πανδημία, το φόβο και τη σιωπή, ο Αυγερόπουλος αφουγκράζεται τη νέα κατάσταση, επιχειρώντας μια κοινωνική αφύπνιση, με την αναζήτηση εικόνων που θα συμβάλουν στη μετάβαση από το θρήνο στο θυμό, σε ένα δημόσιο διάλογο. Γροθιά στο στομάχι η καθηλωτική μακάβρια εισαγωγή, με την εικόνα θανάτου συνανθρώπου μας, σε μαύρο σάκο, καθώς τοποθετείται σε φέρετρο που σφραγίζεται και τυλίγεται με ρολό μεμβράνης από υνεϊνοουικούς. με ολόσωμες στολές.

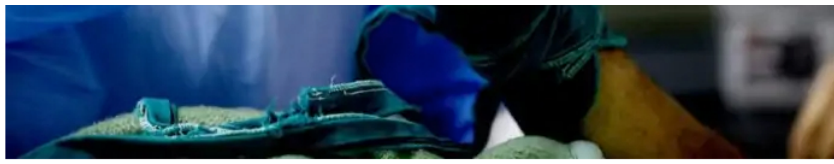
προστατευτικά γάντια και μάσκες, πριν τον ενταφιασμό σε ειδικό ξεχωριστό χώρο. Σκηνή που συνοδεύεται από την αφήγηση εκτός κάδρου, με τη φωνή του ίδιου του σκηνοθέτη «... και αρχίσαμε να μετράμε νεκρούς, τον έναν μετά τον άλλον...». Αυτός ο νεκρώσιμος τόνος δεν είναι ο θρήνος, αλλά το ταρακούνημα μιας αντίστροφης διαδικασίας πένθους και αναστοχασμού, γιατί δεν πρέπει να συνηθίσουμε τίποτα απ' όσα συμβαίνουν, επειδή «πίσω από τα νούμερα, υπάρχουν άνθρωποι με ονοματεπώνυμο, συγγενείς και φίλους».

Επιχειρώντας να σπάσει την απομόνωση, μέσω της εικόνας, ο Αυγερόπουλος εισβάλλει με την κάμερά του σε σπίτια, νοσοκομεία, γηροκομεία, πλησιάζει κυβερνητικούς εκπροσώπους, πολιτικούς, απλούς πολίτες, νοσηλευτές και γιατρούς. Ψηλοκρεμαστές λήψεις από ντρόουν, στους αδειανούς δρόμους της άλλοτε πολύβουης πρωτεύουσας, συνοδεύονται από το πρωθυπουργικό διάγγελμα, Μάρτη του 2020, που σήμανε την έναρξη της πρώτης καραντίνας σε όλη την επικράτεια. Πλάνα από τα μπαλκόνια αθηναϊκών πολυκατοικιών εικονογραφούν «τις σφραγισμένες σε δωμάτια ζωές μας». Το πρώτο πλάνο από την εντατική, κινηματογραφημένο με παραμορφωτικούς ευρυγώνιους, εισάγει τον θεατή σε οπτική μακρόστενου σωλήνα, αναδεικνύοντας πετυχημένα το αγχωτικό αίσθημα κλειστοφοβικής απομόνωσης. Η διαστρεβλωτική οπτική ευρυγώνιων -επίδραση Κιούμπρικ- που αποθεώθηκε και στην «Ευνοούμενη» του Γιώργου Λάνθιμου, εμπνέει ξανά τους Έλληνες κινηματογραφιστές, καθώς το επεξεργασμένο γύρισμα απογειώνει το μήνυμα, επαληθεύοντας το γκονταρικό αξίωμα συσχετισμού περιεχόμενου-φόρμας. Μια νοσηλεύτρια σχολιάζει εύστοχα «...ο πόλεμος μπορεί να χαθεί στην εφοδιαστική αλυσίδα», ενώ γίνεται αναφορά στις βασικές ελλείψεις σε αναπνευστήρες, μάσκες και γάντια, που επανέφερε ψυχροπολεμική αύρα μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών, όταν μια χώρα έκλεβε τα φορτία υγειονομικού υλικού που προορίζονταν για άλλη.

Το στήριγμα του λαού τελικά ήρθε από το λαβωμένο ΕΣΥ, που προσπάθησε να δημιουργήσει γραμμή άμυνας στην πανδημία. Πικρή ειρωνεία, η συνειδητοποίηση της υποκρισίας, καθώς οι ίδιες δομές εξουσίας που επέβαλαν αυστηρή λιτότητα, απαξιώνοντας συστηματικά το ΕΣΥ, αναγκάστηκαν να παραδεχτούν πως δίχως δημόσια υγεία δεν αντιμετωπίζεται μια πανδημία. «Χρειάστηκε μόνο ένας μονοκύτταρος οργανισμός, για να αποδειχτεί πως μονάχα με ισχυρό ΕΣΥ, στελεχωμένο από αξιόμαχο ανθρώπινο επιστημονικό δυναμικό, θα τα βγάzaμε πέρα». Στιγμιότυπα από φωτογραφικό φακό βάζουν στο κάδρο το συμβολισμό νέας νοσηματοδότησης. Η στοργική χειρονομία κάποιου υγειονομικού με προστατευτικό γάντι, που κρατάει το χέρι ασθενή στην εντατική, εκφράζει την κοινωνική αλληλεγγύη ενός ανθρωποκεντρικού ντοκιμαντέρ.

Το εμβόλιμο φλασμπάκ σε όσα διατυμπάνιζε παραληρηματικά γνωστός βουλευτής, πίσω στο 2013-2014, κυριολεκτικά σπάει κόκκαλα, αναδεικνύοντας την άνεση αλλά και το χιούμορ του Αυγερόπουλου, που επιστρέφει με «το γάντι» την ξεφτίλα, σε όσους διέλυσαν το ΕΣΥ. Το νέο άνοιγμα στον τουρισμό, τον Ιούνιο του 2020, με το σύνθημα «Ελάτε στην Ελλάδα», δεν βοήθησε ουσιαστικά την τουριστική κίνηση, όπως επιβεβαιώνουν εικόνες με άδειες ξαπλώστρες, σε έρημες ακρογιαλιές, ενώ δεν αποφεύχθηκε η διασπορά του ιού σε όλη την επικράτεια. Οι αλυσιδωτές επιπτώσεις της οικονομικής καταστροφής αποτυπώνονται με τη σπαραξικάρδια εικόνα της απεγνωσμένης κίνησης ενός αγρότη, που βλέποντας τη σοδειά του στα αζήτητα, συνθλίβει με το τρακτέρ τα καρπούζια του.

Εικόνες και καταστάσεις γεμάτες αίσθημα, οργή και χιούμορ συνδιαλέγονται με κριτικό πνεύμα και καταγγελτικές αιχμές για τις πολιτικές στο πλαίσιο της φιλελεύθερης οικονομίας, τονίζοντας την αντιδιαστολή ανάμεσα στις παχυλές αποζημιώσεις εταιριών αυτοκινητοδρόμων και αερογραμμών, για διαφυγόντα κέρδη, και στη δυσανάλογη συμφορά κοινωνικών ομάδων σε μειονεκτική θέση. Ιδιαίτερη θέση κατέχει και το σκάνδαλο για την καμπάνια «μένουμε σπίτι», με τη διανομή μεγάλων ποσών δημόσιου χρήματος σε συγκεκριμένα έντυπα, κανάλια, ακόμα και σε ανύπαρκτες ιστοσελίδες, στοχεύοντας στην εύνοια ημετέρων και κυρίως στη χειραγώγηση των ΜΜΕ.

Ο Αυγερόπουλος δεν παραλείπει και τους πλέον ευάλωτους. Γελάω, ακούγοντας «μείνετε σπίτι και πλένετε τα χέρια σας συχνά», σχολιάζει ένας άνθρωπος που μοιράζει φαγητό και εφόδια σε άστεγους, ενώ εικόνες από τα παραπήγματα της Μόριας στη Λέσβο καταδεικνύουν την εξαθλίωση των παρατημένων στην τύχη τους μεταναστών, που στοιβαγμένοι σε παρατεταμένη каранτίνα, δίχως πρόσβαση σε νερό, σαπούνι, τουαλέτα, εκτίθενται σε μεγαλύτερο κίνδυνο απέναντι στον ιό. Η στιχομυθία φανατικού μπτροπολίτη, που επιμένει στην τέλεση της Θείας Κοινωνίας, αντιπαρατίθεται ιλαροτραγικά με τις διπλωματικές απαντήσεις πολιτικών και τη σαφή επιχειρηματολογία των επιστημόνων, για τη μετάδοση του ιού με σταγονίδια και με το σάλιο, απόψεις που επιβεβαιώθηκαν τραγικά από την προσβολή αρκετών ιερέων από κορωνοϊό.

Η απόγνωση των ανθρώπων του πολιτισμού μεταφέρεται με την έκκληση του ηθοποιού Βασίλη Μπισμπίκη, μέσα στο κλειστό θέατρό του, πως «το κράτος πρέπει να βρει τρόπο να μην αφήσει τους ανθρώπους της τέχνης στην εξαθλίωση», ενώ καταγράφεται η διαμαρτυρία των μουσικών στη Θεσσαλονίκη, που τραγουδούν στο δρόμο «Give Art a chance / δώστε μια ευκαιρία στην τέχνη», παραφράζοντας τον Τζον Λένον. Το πολιτικό στίγμα τους συνοψίζεται στη φράση του μουσικού Μπάμπη Παπαδόπουλου «αυτό που μας μαθαίνουν δεν είναι η ατομική ευθύνη, αλλά το ατομικό όφελος».

Αυτό το πρώτο χρονικό της πρόσφατης πανδημίας κλείνει, καταγράφοντας προς το φθινόπωρο και τις πρώτες, παρά τις απαγορεύσεις, διαδηλώσεις διαμαρτυρίας μαθητών και φοιτητών, την ισχυρή καταστολή μετά την απαγόρευση της πορείας του Πολυτεχνείου, με την παράλληλη πρωτοφανή τετραήμερη απαγόρευση όλων των δημόσιων συναθροίσεων, άνω των τριών ατόμων.

Οι αυξανόμενοι περιορισμοί και η αναστολή των συνταγματικών μας δικαιωμάτων επισημαίνεται πως μοιάζει να είναι μόνο η αρχή, στη νέα εποχή της αλλαγής του κοινωνικού συμβολαίου, την επόμενη της πανδημίας.

Στη διαδικτυακή συζήτηση που ακολούθησε, ο Αυγερόπουλος επιχειρηματολόγησε με σθένος για το αντι-νεοφιλελεύθερο και αντι-κυβερνητικό στίγμα του, ενάντια σε μια μονόπλευρη ενημέρωση, με αποκλεισμό της πολυφωνικής κριτικής δημοσιογραφίας. Στην ερώτηση για την απουσία του καθηγητή Τσιόρδα στο ντοκιμαντέρ, ο σκηνοθέτης δήλωσε πως αρνήθηκε ο ίδιος να συμμετάσχει. Τέλος, επεσήμανε πως «όταν τονίζουν πως έχουμε ελευθερία επιλογής, για τον τόπο διακοπών μας ή την ιδεολογία μας, αυτομάτως νιώθουμε πως μπορούμε να διαλέξουμε και τη δική μας αλήθεια, με συνέπεια, ανάμεσα στις πολλές αλήθειες να εμφανίζονται και οι αρνητές. Εμείς οι δημοσιογράφοι προσπαθούμε να καταγράψουμε την αλήθεια σε όλους τους τόνους του γκρι, γιατί δεν είναι ποτέ μαύρο-άσπρο» και ολοκλήρωσε δηλώνοντας πως με το ντοκιμαντέρ αυτό, παίρνει θέση στη δημόσια συζήτηση για την επόμενη μέρα της πανδημίας, παροτρύνοντάς μας «να παρατηρούμε, να βλέπουμε και να καταγράφουμε», στη μνήμη όσων χάθηκαν.

Ιφιγένεια Καλαντζή

σχετικά με εμάς

Εναλλακτική πληροφόρηση και βήμα διαλόγου για τα κοινωνικά κινήματα και τη συλλογική πολιτική δράση. Κάθε Σάββατο έως και Τρίτη στα περίπτερα.

Τι είδους εγχείρημα μπορεί να είναι ο Δρόμος του δεύτερου κύκλου; Σε αυτό το ερώτημα πρέπει, κατ' αρχάς, να δώσουμε μια απάντηση. Ο Δρόμος πρέπει ενσυνείδητα και σχεδιασμένα να προσδιοριστεί ως συμβολή διεξόδου της χώρας από την καθολική κρίση.

διαβάστε περισσότερα...

Επικοινωνία: info@edromos.gr

ακολουθησε μας

